

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

Placówka Terenowa w Wągrowcu

ul. Przemysłowa 3, 62-100 Wągrowiec

tel.: 67 2621 342; fax 67 2681429

Wągrowiec, dnia 12 października 2020r.

Rada Miejska w Rogoźnie

1225-KP.03.1.2020

URZĄD MIEJSKI
W ROGOŹNIE
KANCELARIA

Data
wpł. 20. PAŹ. 2020

L.Dz. 15908

Ilość ark. .... Podpis

ul Nowa 2

64-610 Rogoźno

10-31 BR

**Informacja o sytuacji stanie rolnictwa określona na podstawie wskaźników
ewidencyjnych w KRUS Placówka Terenowa w Wągrowcu**

Do podstawowych zadań KRUS, wynikających z ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, należą:

- obsługa ubezpieczonych rolników i świadczeniobiorców Kasy (emerytów i rencistów) w sprawach dotyczących obejmowania ubezpieczeniem społecznym rolników i opłacania składek na to ubezpieczenie;
- przyznawanie i wypłata świadczeń emerytalno-rentowych oraz wypadkowych, chorobowych i macierzyńskich, oraz świadczeń poza ubezpieczeniowych wypłacanych w zbiegu ze świadczeniami z ubezpieczenia społecznego rolników;
- realizacja własnego, dwuinstancyjnego systemu orzecznictwa lekarskiego w postępowaniu dowodowym do ustalenia prawa ubezpieczonych do świadczeń rentowych i odszkodowawczych, których przyznanie wymaga medycznej oceny stanu zdrowia lub oceny następstw wypadku w związku z pracą rolniczą. Orzeczenia wydają w pierwszej instancji lekarze rzeczoznawcy, w drugiej instancji - komisje lekarskie Kasy;
- działalność prewencyjna, mająca na celu zapobieganie wypadkom przy pracy rolniczej i chorobom zawodowym, polegająca w szczególności na:
  - upowszechnianiu wiedzy o tych zagrożeniach i znajomości zasad bhp wśród dorosłych i dzieci,

- analizowaniu przyczyn i okoliczności powstawania wypadków przy pracy rolniczej i chorób zawodowych,
  - prowadzeniu szkoleń na temat znajomości zagrożeń i zasad bezpiecznej pracy w gospodarstwie rolnym,
  - podejmowaniu starań o właściwą produkcję i dystrybucję bezpiecznych technicznych środków produkcji dla rolników, ubrań roboczych i ochronnych.
- **prowadzenie nieodpłatnej, dobrowolnej rehabilitacji leczniczej** dla osób uprawnionych do świadczeń w KRUS, zagrożonych całkowitą niezdolnością do pracy lub wykazujących okresowo całkowitą niezdolność do wykonywania pracy zawodowej w gospodarstwie rolnym. Rehabilitację leczniczą prowadzą ośrodki KRUS oraz sanatoria współpracujące z Kasą. W okresie wakacyjnym Kasa prowadzi także turnusy rehabilitacyjne dla dzieci rolników;
  - **wspieranie ubezpieczeń wzajemnych**; w tym objęcie dzieci rolników ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków,
  - **obsługa ubezpieczenia zdrowotnego**, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015 poz. 581 z późn. zm.)

Ubezpieczenie społeczne rolników uregulowane zostało ustawą z 20 grudnia 1990 roku (t.j. Dz.U. 2016 poz. 277, 2043). Realizację zadań wynikających z ustawy powierzono odrębnej instytucji - **Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego**.

Od 1997 roku KRUS prowadzi odrębny dwuinstancyjny system orzecznictwa lekarskiego w związku z ustalaniem prawa ubezpieczonych w KRUS do świadczeń zależnych od niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym lub medycznej oceny stanu zdrowia.

Z dniem wejścia Polski do UE Kasa realizuje zadania związane z koordynacją zabezpieczenia społecznego w krajach Unii Europejskiej.

Kasa realizuje wiele dodatkowych zadań zleconych przez państwo, m.in. realizuje świadczenia kombatanckie dla inwalidów wojennych, obsługuje ubezpieczenie zdrowotne rolników, ich domowników, emerytów i rencistów, a także członków ich rodzin, pełniąc zarazem na rzecz NFZ funkcję płatnika składek na to ubezpieczenie.

W ubezpieczeniu społecznym rolników funkcjonują na odrębnych zasadach finansowych dwa rodzaje ubezpieczenia:

- **ubezpieczenie emerytalno-rentowe**, finansowane w przeważającej części z dotacji budżetowej, uzupełnionej dochodami ze składek ubezpieczonych rolników;
- **ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie**, realizację świadczeń z tego ubezpieczenia gwarantują jedynie składki od rolników, gromadzone w Funduszu Składkowym Ubezpieczenia Społecznego Rolników. Fundusz ten jest osobą prawną, funkcje zarządu pełni z urzędu Prezes KRUS, pod nadzorem Rady Rolników.

Placówka Terenowa KRUS w Wągrowcu mieści się w strukturze organizacyjnej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i jest zarządzana przez Kierownika Placówki bezpośrednio podległego Dyrektorowi Oddziału Regionalnego w Poznaniu.

Obsługuje ona 10 gmin /Miasto Wągrowiec, Gminę Wągrowiec, Gminę Gołańcz, Gminę Margonin, Gminę Szamocin, Gminę Budzyń, Gminę Damasławek, Gminę Wapno, Gminę Rogoźno, Gminę Mieścisko i Gminę Skoki / łącznie na dzień 30.09.2020 4270 osób ubezpieczonych w tym 3148 płatników co powoduje, że utrzymuje się tendencja spadkowa co do ogólnej liczby ubezpieczonych w tut. Placówce. Natomiast co należy zauważyć spadła liczba płatników z 3183 na koniec III kwartału 2019 r. do liczby 3148 na koniec III kwartału 2020r. Spowodowane to jest przede wszystkim podejmowaniem zatrudnienia poza rolnictwem jak również wzrosła liczba świadczeniobiorców emerytalnych lub rentowych.

Na dzień 31.12.2019 ubezpieczeniu społecznemu rolników podlegało 4320 osób.

W zakresie ubezpieczeń społecznych rolników Placówka Terenowa KRUS w Wągrowcu realizuje m.in. następujące zadania:

- ustala i wydaje decyzje z zakresu podlegania ubezpieczeniu,
- wymierza, pobiera i rozlicza składki ubezpieczeniowe,
- prowadzi ewidencję okresów podlegania ubezpieczeniu i opłacania składek,
- dochodzi należności z tytułu nieopłaconych składek w trybie przymusowym,
- rozpatruje wnioski w sprawie zastosowania ulg w spłacie należności,
- prowadzi postępowanie powypadkowe i działalność prewencyjną,
- przyjmuje wnioski o świadczenia z ubezpieczenia społecznego, ustala prawo i wydaje decyzję w sprawie przyznania zasiłków chorobowych i zasiłków macierzyńskich,
- udziela informacji zainteresowanym w zakresie ubezpieczenia społecznego rolników,
- wykonuje zadania zlecone w zakresie ewidencji i poboru składek na ubezpieczenie zdrowotne NFZ
- organizuje szkolenia dla rolników, pogadanki i konkursy dla dzieci i uczestniczy w spotkaniach organizowanych przez instytucje zewnętrzne.

Powyższe realizuje 11 osobowa załoga tutejszej placówki.

Analizując dane dotyczące objęcia ubezpieczeniem społecznym rolników i wypłacanych im świadczeń możemy wywnioskować, że nie zmieniły się wielkości co do wielkości gospodarstw rolnych :

- średnia gospodarstwa naszego regionu nadal waha się w przedziale 10-20 ha (880) jednak występuje znaczna ilość gospodarstw małych do 5 ha (858) i na niezmiennym poziomie pozostaje liczba gospodarstw powyżej 50 ha (156).
- zmniejsza się liczba osób ubezpieczonych w KRUS zamieszkujących tereny wiejskie zarówno rolników jak i domowników i tak w:

- 2014r. - 5070 osób

- 2015r. - 4908 osób

- 2016r. - 4762.osób

- 2017r. - 4547osób

- 2018 r. - 4429
- 2019 r. - 4380
- 2020 III kwartał - 4270

Spadek liczby ubezpieczonych spowodowany jest między innymi zwiększoną ofertą miejsc pracy poza rolnictwem i co z tym związane zmianą ubezpieczyciela.

- Odnosząc się do wypłacanych świadczeń z funduszu składkowego dane te przedstawiają się następująco Wypłacono świadczenia na łączną kwotę, w :
  - 2014r. 1.827.420,00 zł
  - 2015r. 1.856.440,00 zł
  - 2016r. 1.698.510,00 zł
  - 2017r. 1.645.660,00 zł
  - 2018 r. 1.422.380,00 zł
  - 2019r. 1.402.350,00 zł
  - III kwartał 2020r. 239.760,00 zasiłki chorobowe, 397.767,93 – zasiłki opiekuńcze
- liczba osób w przedziale rok do roku ubiegających się o świadczenie emerytalno - rentowe przedstawia się następująco i tak w:
  - 2014r. 446
  - 2015r. 518
  - 2016r. 380
  - 2017r. 428
  - 2018r. 350
  - 2019r. 265
  - III kwartał 2020r. 256
- liczba osób ubiegających się o zasiłek macierzyński przedstawia się następująco:
  - 2014r. 114
  - 2015r. 125
  - 2016r. 105
  - 2017r. 54
  - 2018r. 57
  - 2019r. 49
  - III kwartał 2020r. 12 osób
- liczba wniosków o zasiłek pogrzebowy przedstawia się następująco :
  - 2014r. 202

- 2015r.	192
- 2016r.	191
- 2017r.	160
- 2018r.	169
- 2019r.	156
- III kwartał 2020r.	121

Wpływy składek na ubezpieczenie społeczne rolników pozostają na porównywalnym poziomie w latach 2014 , 2015 z 2016r. i tak, na wymagane 100% PT KRUS w Wągrowcu uzyskała :

-2014r.	99,28%
-2015r.	99,60%
-2016r.	102,55%
- 2017r.	101,72%
- 2018r.	99,90%
- 2019r.	98,69%
- I-III kwartał 2020r.	102,24%

W ramach pomocy dla rolników KRUS aktualnie realizuje dwa programy pomocowe:

- pomoc w ramach programu de minimis i
- programy pomocy publicznej

Beneficjentem pomocy publicznej udzielanej w formie de minimis oraz w ramach programu pomocowego jest:

- osoba prowadząca działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha fizyczny lub 1 ha przeliczeniowy w dziale specjalnym produkcji rolnej (rolnik/ małżonek rolnika, współwłaściciel, dzierżawca , użytkownik w tym osoba posiadająca ustalone prawo do emerytury lub renty) a warunkiem udzielenia pomocy publicznej jest prowadzenie przez wnioskodawcę działalności rolniczej.

Program de minimis obejmuje osoby, które złożyły wniosek o udzielenie pomocy po terminie płatności składki a wartość dotychczas udzielonej pomocy ze wszystkich instytucji nie przekroczyła kwoty 20 tys euro w okresie trzech lat podatkowych.

Wymaganymi dokumentami są tu oprócz wniosku o udzielenie pomocy, formularza informacji przedstawionej przez wnioskodawcę lub oświadczenia o nie otrzymywaniu pomocy de minimis, protokół z oszacowania strat sporządzony przez właściwą Komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkody.

Co do programów pomocy publicznej aktualnie Kasa realizuje w ramach programów pomocowych zatwierdzonych przez Komisję Europejską (KE) w wyniku notyfikacji:

- program pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 roku huraganu, gradu lub deszczu nawalnego (uchwała RM nr 129/2017 z dnia 28 sierpnia 2017r.) Czas trwania programu 14.09.2017 - 31.12.2020r.

- program pomocy w związku z wystąpieniem w 2019r. niekorzystnych zjawisk atmosferycznych (suszy, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych, powodzi) ustanowiony uchwałą Rady Ministrów nr 86/2019 z dnia 6 września 2019r. Czas obowiązywania programu 24.09.2019r. do 31.12.2020r.

Z dniem 18 maja 2018r. w życie weszła zmiana przepisu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wprowadzając nowy status - pomocnika rolnika, a także nowy rodzaj umowy cywilno - prawnej - umowa o pomocy przy zbiorach. Pomocnik rolnika to pełnoletnia osoba świadcząca odpłatnie pomoc rolnikowi przy zbiorach chmielu, owoców i warzyw, tytoniu, ziół i roślin zielarskich na podstawie umowy o pomocy przy zbiorach Na terenie gminy Rogoźno wystąpiło po raz pierwszy zainteresowanie tą formą pomocy i tak w okresie zbiorów zatrudnionych było 4 pomocników rolnika.

Z dniem 01 października 2019r. weszła w życie ustawa z dnia 31 lipca 2019r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji , która to określiła warunki nabywania prawa, tryb przyznawania oraz zasady wypłacania i finansowania świadczenia uzupełniającego. Głównym celem ustawy jest zapewnienie osobom niezdolnym do samodzielnej egzystencji dodatkowych środków finansowych, ze względu na ponoszenie zwiększonych kosztów związanych z pielęgnacją, rehabilitacją i opieką medyczną. W 2019r. w PT KRUS Wągrowiec zostało złożonych 422 wnioski a w okresie I –III kwartał 2020r. 168.

W zakresie działań prewencyjnych dane przedstawiają się następująco:

- w roku 2016 do PT KRUS w Wągrowcu zgłoszono 99 wypadków przy pracy
- w 2017 r 107
- w 2018r. 88
- w .2019r. 87
- natomiast na dzień 30.09.2020 r 39

Spadek wypadkowości związany z pracami w rolnictwie jest wynikiem szerokiej akcji prewencyjnej prowadzonej przez KRUS wyrażającej się w prowadzeniu szkoleń BHP dla rolników, uczniów szkół rolniczych oraz dzieci w szkołach podstawowych, które mają na celu popularyzowanie bezpiecznej pracy w gospodarstwie rolnym oraz przestrzeganie przed niebezpieczeństwami występującymi na terenie gospodarstwa rolnego.

- PT KRUS w Wągrowcu w roku 2019 przeprowadziła 8 działań prewencyjnych mających na celu zmniejszenie liczby wypadków w tym:
  - dla rolników 4
  - dla dzieci 4.

Do końca roku planowanych jest jeszcze 6 prewencyjnych w tym :

- 1 dla uczniów szkoły rolniczej i
- 5 dla rolników

Jedną z form działań prewencyjnych KRUS jest organizowanie konkursów mających na celu promowanie zasad ochrony zdrowia i życia w gospodarstwie rolnym oraz coroczny konkurs na Bezpieczne Gospodarstwo Rolne

W XVIII edycji konkursu na Bezpieczne Gospodarstwo Rolne w tym roku ze względu na pandemię COVID -19 nie odbyła się.

Następnym konkursem o zasięgu ogólnopolskim organizowanym przez KRUS jest konkurs plastyczny dla dzieci

W IX Ogólnopolski Konkursie Plastycznym Dla Dzieci uczestniczyli uczniowie z Margonina, Morakowa a także dzieci z gminy Rogoźno tj. ze szkół w Parkowie i Pruścach.

Ponadto organizowane są Szkolenia i pogadanki w trakcie których celu uatrakcyjnienia ich przebiegu kończą się konkursami dla uczestników gdzie mogą oni zdobyć atrakcyjne nagrody ufundowane przez Fundusz Prewencji i Rehabilitacji.

Podsumowując:

Zmniejsza się liczba osób podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników natomiast zwiększa się liczba rolników i domowników prowadzących działalność gospodarczą jak również podejmujących zatrudnienie poza rolnictwem. Brak istotnych zmian w powierzchniach gospodarstw rolnych. Na terenie gminy występują zarówno gospodarstwa o dużym obszarze pow.20ha z rozwiniętą produkcją jednokierunkową jak i małe gospodarstwa .Widoczne są różnice ekonomiczne rodzin wiejskich. Małe gospodarstwa wiele towarowe mają trudności w utrzymaniu minimum socjalnego. Natomiast duże gospodarstwa przejmują grunty od rolników przechodzących na emerytury i rozwijają produkcję jednokierunkową z możliwością przerobu płodów rolnych (mieszalnie pasz, suszarnie itp.).

Część rolników nie płaci składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne lub uiszcza je nieregularnie w okresach uzyskiwania środków finansowych ze sprzedaży płodów rolnych , zwierząt gospodarskich jak również z otrzymanych dopłat bezpośrednich do produkcji rolnej i świadczeń z ubezpieczenia społecznego rolników. Na powyższe wpływ mają oprócz wahań cen rynkowych produktów rolnych, niska zyskowność szczególnie odczuwalna przy małym areale gruntów rolnych w gospodarstwie, w większości średnia lub niska bonitacja ziemi Nierówne traktowanie wierzycieli poprzez uiszczanie w pierwszej kolejności innych zobowiązań w tym w szczególności zaciągniętych kredytów bankowych przed zobowiązaniami KRUS również ma wpływ na brak ściągalności.

Istnieją grupy rolników, które od wielu lat nie uiszczają składek, stanowią je rolnicy prowadzący gospodarstwa o małej powierzchni arealu lub użytkujący grunty na podstawie umowy dzierżawy.

podpis

KIEROWNIK
Placówki Terenowej

mgr Mirosław Sals-Nowak